

Laki

raideliikennelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raideliikennelain (1302/2018) 79 §:n 6 momentti, 157 §:n 1 momentti ja 164 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 79 §:n 6 momentti laissa 253/2024 ja 164 §:n 1 momentti laissa 1254/2020, sekä

lisätään 80 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1254/2020 ja 476/2022, väliaikaisesti uusi 6 ja 7 momentti sekä lakiin uusi 164 a ja 164 b § seuraavasti:

79 §

Liikkuvan kaluston käyttöönotto

Ennen kalustoyksikön käyttöönottoluvan hakemista hakija voi toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle suunnitelman kaluston valmistamisesta, parantamisesta tai uudistamisesta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa lausunnon suunnitelmasta.

80 §

Venäjän federaatiosta saapuvat kalustoyksiköt

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, OSJD-alueelle rekisteröityjä puutavara- ja säiliökuljetuksiin tarkoitettuja kalustoyksiköitä saa käyttää myös Suomen sisäisiin puutavara- ja kemikaalikuljetuksiin, jos kalustoyksikön omistaja on Suomessa toimiva yritys tai yhteisö, Suomessa toimivan yrityksen kokonaan omistama kolmannessa maassa toimiva tytäryritys taikka Suomessa toimiva lastinantaja on tehnyt pitkäaikaisen vuokrasopimuksen Euroopan talousalueelle sijoittuneen vaunukaluston omistajan kanssa kaluston käytöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on yhteistyössä rautatieyritysten, kalustoyksiköiden omistajien ja lastinantajien kanssa seurattava tarvetta jatkaa 6 momentissa tarkoitettua poikkeusmenettelyä ja poikkeusmenettelyn vaikutuksia rautatieturvallisuuteen, rataverkkoon ja rautatiemarkkinoiden toimivuuteen sekä tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi.

21 luku

Kaupunkiraideliikenteen hallinta

157 §

Rataverkon haltijan vastuu

Rataverkon haltija vastaa metro- ja raitiorataverkon turvallisuudesta sekä rataverkon käyttöön liittyvien riskien hallinnasta harjoittamansa toiminnan osalta. Riskien hallinnassa on otettava huomioon myös mahdolliset kyberturvallisuusriskit. Rataverkon haltijan on otettava toiminnassaan huomioon Liikenne- ja viestintäviraston 2 momentin nojalla määräämät metro- ja raitioliikennejärjestelmän turvallisuustavoitteet.

164 §

Vuosimaksu

Rataverkon haltijan ja 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on yhdessä suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosimaksu. Vuosimaksulla katetaan niitä kustannuksia, jotka virastolle aiheutuvat kaupunkiraideliikenteen turvallisuuden kehittämisestä ja valvonnasta sekä 160 §:ssä tarkoitetun kaupunkiraideliikennerekisterin pitämisestä ja viraston liikenteen palveluista annetun lain 178 ja 216 §:n nojalla hoitamista kaupunkiraideliikenteen rekisteritehtävistä sekä viraston muista kaupunkiraideliikenteen hallinnollisista viranomaistehtävistä. Vuosimaksusta säädetään vuosittain liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään.

164 a §

Kaupunkiraideliikenteen rataverkon suunnittelu ja rakentaminen

Kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan tai hankkeen toteuttajan on tehtävä ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle, kun se on päättänyt käynnistää uuden kaupunkiraideliikenteen radan rakentamista tai kehittämistä koskevan suunnittelun alueelle, jossa ei ole ennestään kaupunkiraideliikenteen rataverkkoa.

Virastolle tehtävään ilmoitukseen on liitettävä kaupunkiraideliikenteen rataverkon rakentamista tai kehittämistä koskeva suunnitelma ja turvallisuusvaikutusten arviointi. Suunnitelmasta on käytävä ilmi se, miten kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltija on varautunut hankkeen riskeihin suunnittelu-, rakennus- ja käyttövaiheessa. Lisäksi suunnitelmasta on käytävä ilmi se, miten kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan on tarkoitus kehittää turvallisuusjohtamisjärjestelmänsä niin, että kaupunkiraideliikenne voi käynnistyä rataverkolla turvallisella tavalla.

Suunnitelman liitteenä toimitettavassa turvallisuusvaikutusten arvioinnissa on esitettävä uuden radan ja sen rakentamisen vaikutukset liikenneturvallisuuteen mukaan lukien vaikutukset muun katu- ja tieliikenteen turvallisuuteen sekä selvitys mahdollisista radan toteutuksen erilaisista tutkituista vaihtoehdoista ja perustelut valitulle vaihtoehdolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen ja sen liitteenä toimitettavan suunnitelman ja turvallisuusvaikutusten arvion saamisesta annettava kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijalle lausunto suunnitelmasta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kaupunkiraideliikenteen rataverkon suunnittelua ja rakentamista koskevasta ilmoituksesta ja sen liitteenä toimitettavasta suunnitelmasta ja turvallisuusvaikutusten arvioinnista.

164 b §

Toimenpiteet kaupunkiraideliikenteen häiriötilanteissa

Jos kaupunkiraideliikenteessä esiintyy teknisistä ongelmista tai onnettomuudesta johtuvia häiriöitä, kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tilanteen palauttamiseksi ennalleen yhteistyössä kaupunkiraideliikenteen harjoittajan kanssa.

Edellä 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan, kaupunkiraideliikenteen järjestämisestä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen tai muun kaupunkiraideliikenteen matkatietojen viestinnästä vastaavan tahon on huolehdittava siitä, että häiriötilanteesta ja sen kestosta annetaan mahdollisimman nopeasti tietoa matkustajille.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2026. Lain 80 §:n 6 ja 7 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2027 ja ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2028.

Helsingissä 14.11.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne